

**In het Belgisch Stripcentrum
Van 29 september tot 6 december 2009**

Het stripverhaal... twintig jaar later 21 albums vertellen het verhaal van de strip

De wereld van het beeldverhaal wordt al 20 jaar verrijkt met nieuwe albums, nieuwe culturen en nieuwe manieren van lezen. Het is dan ook een heel gediversifieerde wereld. Naar aanleiding van zijn twintigste verjaardag wil het BSC de stripcreativiteit van de laatste twee decennia in de bloemetjes zetten. Aan de hand van 21 opmerkelijke albums of reeksen – één voor elk jaar – vertelt de tentoonstelling de rijke geschiedenis van het beeldverhaal en schetst er een juist beeld van.

In 1989 verkochten strips als zoete broodjes in Brussel, maar men vergeet wel eens dat toen 10 keer minder albums verschenen dan in 2009. De meeste Franstalige albums hadden een harde kaft, terwijl er bij de Nederlandstalige albums maar één *format* was: de soepele zachte kaft. Twintig jaar later is de stripwereld grondig veranderd. De pers bericht er ijverig en ernstig over, terwijl strips zelfs welkom zijn in veilingzalen en musea. Ze duiken overal op, in het straatbeeld en in de bioscoop.

De creativiteit van striptekenaars, het mengen van culturen en de belangstelling van volwassenen voor iets waarvan ze dachten dat het achter hen lag, hebben het genre helpen heruitvinden... net als de democratisering van de redactionele productie of de ontwikkeling van nieuwe distributiekanaalen. Om die evolutie te illustreren heeft het Belgisch Stripcentrum een bevoorrechte getuige – journalist Daniel Couvreur (Le Soir) – gevraagd om, samen met Lucas Reynaert de stripspecialist van Belga, in alle onafhankelijkheid een markant album te kiezen voor elk jaar van de periode 1989-2009. En geen album meer!

De keuze van de curator van de tentoonstelling is geen stijloefening, met als verborgen doel het bedenken van nieuwe Striposcars. Wie zou dat kunnen, zonder zijn voorkeur voor een bepaald genre, stijl of cultuur te verraden? Voor de keuze van een werk golden eenvoudige regels. Het werk moest beschikbaar zijn of geweest zijn op de Belgische markt. Het moest ook symbool staan voor de evolutie van het beeldverhaal op een welbepaald moment uit de geschiedenis ervan.

Het resultaat is een bruisende cocktail van drie tekenaressen, Amerikaanse, Engelse, Chinese, Franse, Iraanse, Japanse, Zwitserse of Belgische auteurs, door hun scenarioschrijver gedragen werken of persoonlijke werken die ook andere artistieke disciplines inspireren. Het gaat om meer dan een reeks gekozen werken en auteurs; al deze meesterwerken samen geven een buitengewoon overzicht van het moderne beeldverhaal, dat alle genres bestrijkt, van de klassieke avonturenstrip tot de filosofische strip, van comic books tot manga's, van autobiografische verhalen tot grote reportages, van het universum van herontdekte helden tot kronieken van de hedendaagse geschiedenis.

Van 1989 tot 2009 kwamen meer dan 30.000 striptitels op de markt. Iedereen kan daaruit putten om zijn eigen lijst van meesterwerken samen te stellen: dat is het kenmerk van een populaire kunst die zich voortdurende heruitvindt en verrijkt met nieuwe werken en nieuwe talenten.

Jean Auquier
Belgisch Stripcentrum

De tentoonstelling kadert in het programma Brussel Stripjaar 2009. Ze werd gerealiseerd met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Nationale Loterij.

Belgisch Stripcentrum
Zandstraat 20, 1000 Brussel
Alle dagen open (behalve op maandag) van 10 tot 18 uur
visit@stripmuseum.be – www.stripmuseum.be

De selectie van Daniel Couvreur, met Lucas Reynaert

Met commentaar van de curator (verkorte versie)

© Daniel Couvreur, BSC

De volledige teksten van de tentoonstelling kunnen gedownload worden via de site van het BSC: www.stripmuseum.be Pershoek – Login : comics – Paswoord : smurfs

1989

V for Vendetta

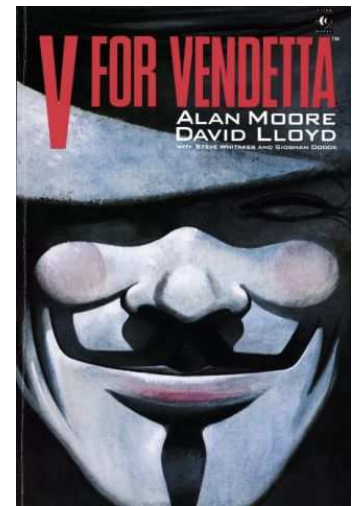
V for Vendetta – Book 1, Chapter 1 (DC Comics, 1988/1989)

Tekeningen : David Lloyd / Scenario : Alan Moore

Integraal in FR bij Delcourt / Geen NL vertaling

Tekstballonnen van de tegencultuur

Alan Moore, geroemd als wegbereider van de grafische roman, was de eerste die diepte en een rijke literaire verbeelding onder de vorm van strips gebruikte. Op 270 pagina's tekenden Alan Moore en David Lloyd een sterk, magisch-realistisch album over een fictieve politiek, tegen elke vorm van maatschappelijke, etnische of politieke zuivering. V for Vendetta werd met succes verfilmd door de gebroeders Wachowski.

1990

Largo Winch

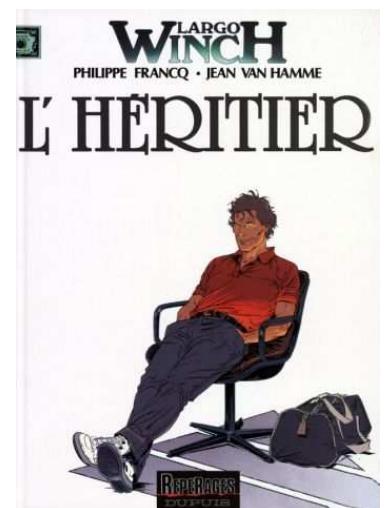
Largo Winch 1 : L'héritier (Dupuis, 1990)

Tekeningen : Philippe Francq / Scenario : Jean Van Hamme

Dupuis, NL en FR

Avonturier in de zakenwereld

De eerste roman van Largo Winch werd op 11.000 exemplaren gedrukt. In 2008, aan het eind van het zestiende stripavontuur, verkocht de charismatische held 780.000 albums per jaar, waarvan 450.000 exemplaren van het laatst verschenen album. Largo Winch is er ook in geslaagd om het eerste Belgische strippersonage te worden dat zich met James Bond kan meten in de bioscoop. Met Tomer Sisley als hoofdrolspeler kwam de film tegelijkertijd uit in 600 Europese zalen. Gezien het succes bij het publiek wil een grote Amerikaanse studio het vervolg produceren.

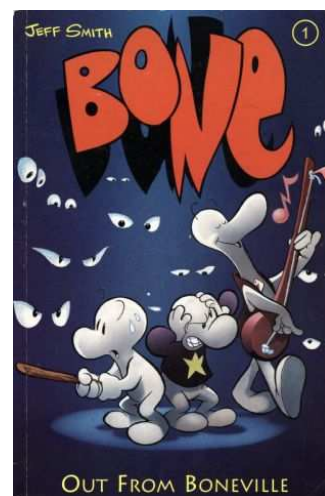
1991

Bone

Bone 1 : Out from Boneville (Cartoon Books, 1991)
Tekeningen & Scenario : Jeff Smith
Silvester in NL / Delcourt in FR

De meest fantastische comic

Bone, een bestseller van een onafhankelijke Amerikaanse uitgever die door Time Magazine werd uitgeroepen tot één van de beste tien strips aller tijden, leverde de auteur negen Harvey Awards op in de twaalf jaar waarin de verschillende episodes van de saga werd gepubliceerd. Jeff Smith sleepte ook een Eisner Award in de wacht voor humor, voor de beste serie, voor de beste scenarioschrijver en het beste humoristische scenario. Bone is dan ook een klassieker geworden. De grappige en intelligente tekeningen betekenden een frisse wind in de Amerikaanse fantasy.

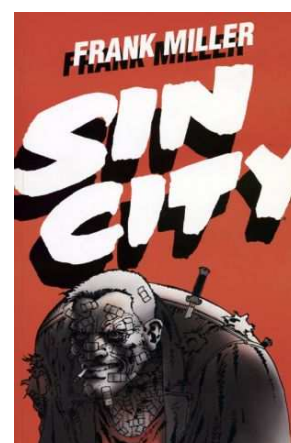
1992

Sin City

Sin City : The Hard Goodbye (Dark Horse Comics, 1992)
Tekeningen & Scenario : Frank Miller
Uitgeverij De Vliegende Hollander in NL (november 2009) /Vertige Graphic & Rakham in FR

Een barbaar in zwart-wit

Sin City scheert hoge esthetische toppen met een bovennatuurlijke zin voor het zuivere. Frank Miller, die goochelt met zwart-wit, werd bekroond met vier Eisner Awards, waaronder die voor beste tekenaar-inkter in zwart-wit en die voor beste scenarioschrijver-tekenaar. Cineasten zoals Quentin Tarantino loven de narratieve invloeden, in de lijn van de romans van James Ellroy.

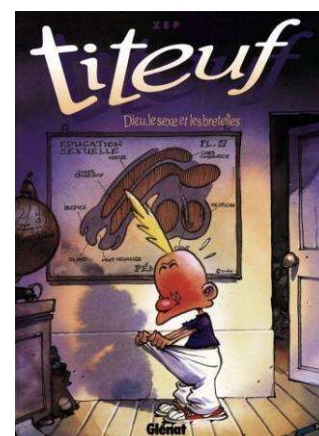
1993

Titeuf

Titeuf 1 : Dieu, le sexe et les bretelles (Glénat, 1993)
Tekeningen & scenario : Zep
Glénat, NL en FR

Een nieuw soort onderbroekenhumor

Met zijn rechtopstaande kuif is Titeuf nog beroemder dan Kuifje. Een Frans enquêtebureau riep hem onlangs uit tot de populairste stripfiguur. Hij voert ook campagne voor Handicap International. In 2004 werd de auteur op het Internationaal Festival van Angoulême bekroond met de Grote Prijs voor zijn hele werk. Dankzij zijn album heeft Titeuf nu zelfs een trouwe aanhang in het Franse stripblad Tchô !, een heuse kweekvijver voor jonge auteurs die aan de basis liggen van de Frans-Zwitserse stripschool.

1994

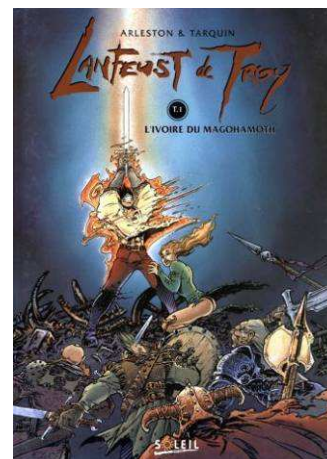
Lanfeust

Lanfeust de Troy 1 (Soleil, 1994)

Tekeningen : Didier Tarquin / Scenario : Christophe Arleston
Arboris en Talent in NL / Soleil in FR

Heroic Fantasy met de Franse slag

In 1994 riep de jury van het Internationale Stripfestival van Angoulême L'Histoire du Corbac aux Baskets van Fred uit tot beste album van het jaar. Maar de echte revolutie gebeurt elders, in de kosmos, met een nieuwkomer die de kunst verstaat om zichzelf niet al te serieus te nemen. Lanfeust verovert stormenderhand de wereld van de heroic fantasy, ver van de platgetreden paden van de Franse strip. Hij zou een tot dan toe onbekend stukje van de sciencefiction veroveren, waar raketten door spoonerisme (versprekingen) en vrouwelijke onbeschaamdheid worden aangedreven.

1995

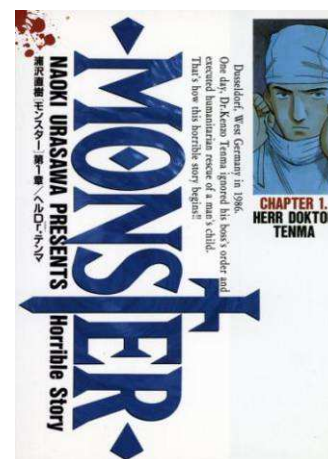
Monster

Monster (Shogakukan, 1995)

Tekeningen & Scenario : Naoki Urasawa
Kana, NL en FR

De duistere kracht van manga

De reeks Monster, waarvan het laatste album in 2002 verscheen in Japan, telt achttien albums en wordt als nationaal erfgoed van de Japanse cultuur beschouwd. De in Tokio geboren schrijver Naoki Urasawa is een god die zijn brood verdient met manga's. Wereldwijd verkocht hij meer dan honderd miljoen albums, vertaald in twintig talen. Urasawa zegt dat de filmmakers Alfred Hitchcock en Akira Kurosawa zijn vertelstijl hebben beïnvloed. Monster sleepte de Grote Prijs Osamu Tezuka en de Prijs voor artistieke uitmuntendheid in de wacht in Japan. In 1995, het jaar dat Monster het levenslicht zag, waren er nog geen twintig mangareeksen in de omloop in Europa. De narratieve en esthetische schok van Monster droeg sterk bij tot de populariteit van Japanse strips in het Westen.

1996

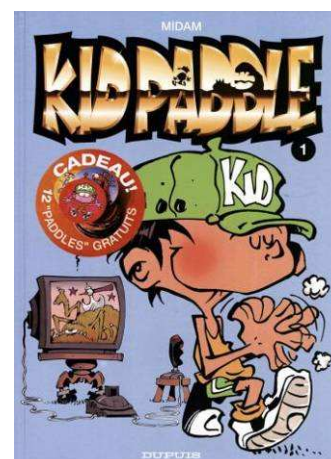
Kid Paddle

Kid Paddle 1 (Dupuis, 1996)

Tekeningen & Scenario : Midam
Dupuis, NL en FR

Een lach en een joystick

Net als Guust Flater is Kid Paddle een van de culthelden uit de stripwereld. Maar hij werd speciaal bedacht om de nieuwe gamesrubriek van het weekblad Robbedoes op te fleuren. Midam heeft zich op dit avontuur gestort en kon niet vermoeden dat Kid Paddle snel een hoofdrol zou opeisen, zelfs met een naar hem genoemd blad: het Kid Paddle Magazine. De auteur heeft ervan geprofiteerd om nieuwe bakens uit te zetten voor de humor van de Belgische stripschool.

1997

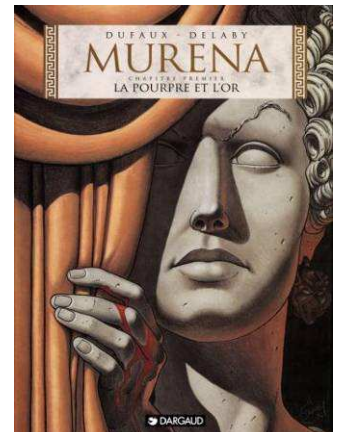
Murena 1 (Dargaud, 1997)

Tekeningen : Philippe Delaby / Scenario : Jean Dufaux
Dargaud, NL en FR

Een bloederig historisch epos

Vóór Rome, Troje of Gladiator was er Murena die het historische epos in ere herstelde. De reeks breekt met het ideaalbeeld van de antieke wereld van de stoïcijnse dichters. De documentairestijl houdt de lezer gevangen in de realiteit van het tijdperk, een tijd van wetteloosheid en perversiteiten van de macht. Een teken des tijds: voor de eerste keer sinds zijn oprichting door Honoré de Balzac en Victor Hugo in 1838 bekroonde de Franse Société des Gens de Lettres een stripalbum. In 2007 kende het zijn Grote Prijs van het Jeugdboek toe aan Murena.

Murena

1998

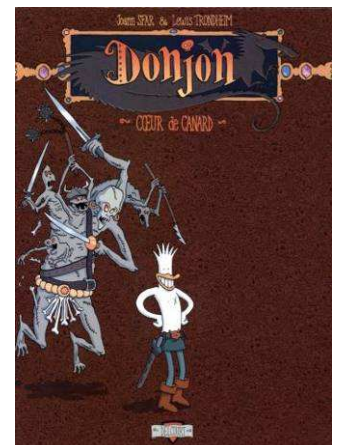
Donjon : Cœur de canard (Delcourt, 1998)

Tekeningen : Lewis Trondheim / Scenario : Joann Sfar
Uitgeverij M in NL / Delcourt in FR

Tovenarij in serie

Donjon, de meest onwaarschijnlijke saga uit de hedendaagse Franse stripwereld, die het midden houdt tussen een epos, een sprookje en galactisch barbarisme, is een beangstigend kruispunt van tekenaars uit de hele wereld, die door Sfar en Trondheim worden uitgenodigd om ongeremd zich eens goed te laten gaan. Het resultaat kan luguber, grappig of allebei tegelijk zijn. Donjon is een ware puzzel. Tal van tekenaars dragen hun steentje bij, maar werken onder leiding van de scenarioschrijvers Sfar en Trondheim. Er komt geen studio aan te pas: dat is wellicht het geheim van het succes.

Donjon

1999

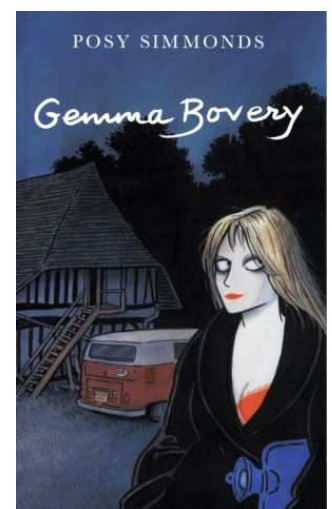
Gemma Boverly (Cape, 1999)

Tekeningen & Scenario : Posy Simmonds
De Harmonie in NL / Denoël in FR

De nieuwe grafische roman

In Gemma Boverly spot Posy Simmonds met brio met de literaire mythe. Dankzij haar innovatieve verhaallijn evolueert haar stijl van pagina tot pagina en schommelt die tussen karikatuur en realisme, met een knipoog naar de esthetiek van vrouwenbladen. Het langwerpige formaat van het album, als gevolg van de beperkingen vanwege de voorpublicatie ervan in The Guardian, mondt uit in een ongezien samengaan tussen tekst en tekeningen. De buitengewone kwaliteit van de grafische roman van Posy Simmonds heeft de belangstelling van de Britse boekenwinkels voor strips opgewekt.

Gemma Boverly

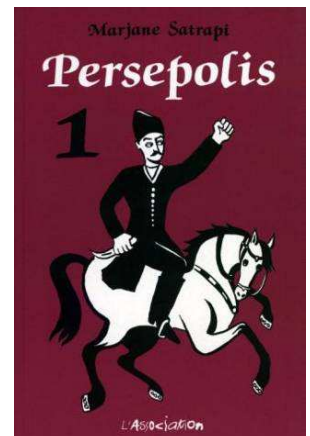
2000

Persepolis

Persépolis (L'Association, 2000)
Tekeningen en Scenario : Marjane Satrapi
Uitgeverij Atlas in NL / L'Association in FR

Een autobiografische revolutie

Met Persepolis tekende Satrapi de absolute bestseller onder de alternatieve strips. Deze saga in vier boekdelen van het kleine, onafhankelijke, Franse label L'Association, waarvan er honderdduizenden zijn verkocht, boekte wereldwijd succes. Als ode aan de rechten van mannen en vrouwen, sleepte Persepolis in 2002 de Alph Art voor beste scenario in de wacht, op het internationale Stripfestival van Angoulême. De adaptatie tot animatiefilm werd in 2007 bekroond met de Prijs van de jury op het Festival van Cannes.

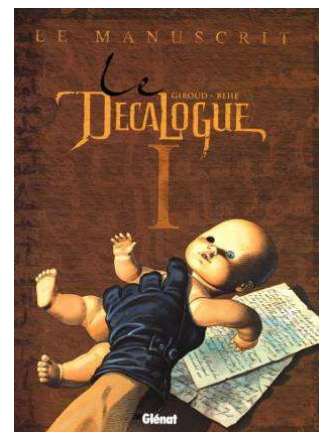
2001

De Tien Geboden

Le Décalogue 1 (Glénat, 2001)
Tekeningen van Deel 1 : Béhé (Joseph Griesmar) / Scenario van de serie : Frank Giroud
Glénat, NL en FR

De Tien Geboden van het succes

Het mooie aan De Tien Geboden is de onzichtbare manier waarop de verschillende leesniveaus in elkaar passen en de tolerantie van de auteur voor alle denkstromingen. Het gewaagde ervan is het syncretisme of samensmelting van de tekeningen, door tien tekenaars aan eenzelfde werk te laten werken. Het grote, commerciële succes van De Tien Geboden heeft uitgevers tot nadenken gebracht over nieuwe redactionele technieken en heeft de krachtverschillen tussen scenarioschrijvers en tekenaars in de Frans-Belgische stripwereld overhoop gegoooid. In 2002 sleepte Frank Giroud de Max und Moritz Prijs voor beste internationale scenarioschrijver in de wacht.

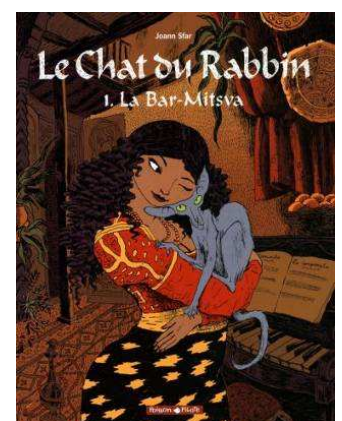
2002

De Kat van de Rabbijn

Le Chat du rabbin (Dargaud, 2002)
Tekeningen en Scenario : Joann Sfar
Uitgeverij Atlas in NL / Dargaud in FR

Filosofisch gekrabbel

De Kat van de Rabbijn, een icoon van de nieuwe Franse strip, heeft lezers veroverd die tot dan toe voor het literaire werk van Michel Foucault en Philip Roth kozen. Joann Sfar, een fantastische verhalenverteller, behoort tot die generatie van auteurs die komaf gemaakt hebben met hokjes. Zijn tekstballonnen hebben het schrijven van een strip minder ingewikkeld gemaakt. De Kat van de Rabbijn sleepte drie prijzen in de wacht op het dertigste internationale Festival van Angoulême in 2003 : de Prijs van de Stichters van het Festival, de Oecumenische Prijs en een Poolse Alph-Art, symbool van de universaliteit van zijn innerlijke spraak.

2003

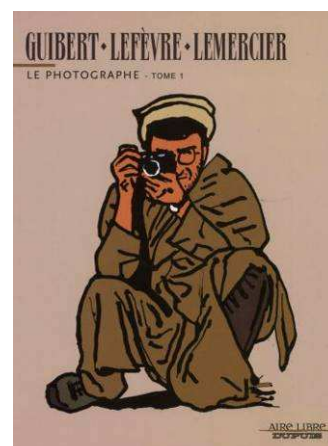
De fotograaf

Le Photographe 1 (Dupuis, 2003)

Tekeningen : Emmanuel Guibert / Scenario en foto's : Didier Lefèvre
Dupuis, NL en FR

De strip op reportage

Met veel durf verlegt De fotograaf de grenzen van de expressie in strips. Beter dan een documentaire vertaalt dit werk het lijden van de Afghaanse burgerbevolking en volgt het de riskante missie van Artsen zonder Grenzen op de voet. In de schaduw van een eindeloze oorlog die het lichaam en de geest aantast geven Didier Lefèvre en Emmanuel Guibert de Afghanen een menselijk gezicht. De fotograaf werd bekroond met de Prix des libraires Canal BD en door het internationale festival van Angoulême uitgeroepen tot een Essentiële Strip.

2004

Death Note

Death Note (Shueisha, 2004)

Tekeningen : Takeshi Obata / Scenario : Tsugumi Ohba
Kana, NL en FR

Het gothic gevaar

Death Note is de gothic bestseller onder de strips. Stilisten en goudsmeden maken van de wereld van Death Note gebruik om juwelen, kleding en lederwaren te ontwerpen. Van deze manga is er ook een roman, een videospel, animatiefilm en twee Japanse langspeelfilms. Death Note sleepte de Grote Prijs van de Jury en die voor het Scenario in de wacht op de Japan Expo, het belangrijkste mangafestival van Europa, in Parijs.

2005

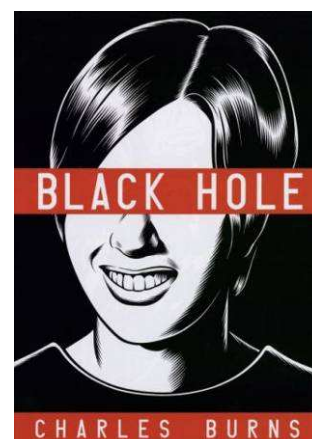
Black Hole

Black hole 1 (Fantagraphics Books, 2005)

Tekeningen en Scenario : Charles Burns
Delcourt in FR / (geen NL vertaling)

Een tienerplaag

De in Seattle geboren Charles Burns behoort tot de nieuwe generatie Amerikaanse auteurs die in hun strips rock-, pers-, reclame-, bioscoop-, theater- en dansinvloeden combineren. Zijn tekenkunst toont de menselijke kwetsbaarheid, voorbij het mythische en het heldendom. Zijn tieners beschouwen zichzelf niet als superhelden. Charles Burns kreeg zeven Harvey Awards voor het inkten van Black Hole, een Eisner Award voor het beste grafische werk en de prijs voor Essentiële Strip op het internationale Festival van Angoulême.

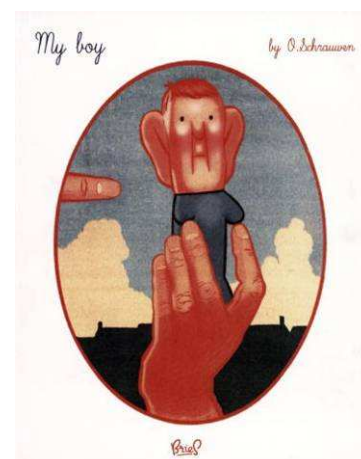
2006

My Boy

My Boy – Olivier Schrauwen (Bries, 2006)
Tekeningen en Scenario : Olivier Schrauwen
Bries in EN (geen NL vertaling) / Edition de l'An 2 in FR (« Mon fiston »)

De nieuwe Vlaamse strip

My Boy is het eerste album van de Brugse auteur Olivier Schrauwen. De auteur, een van de grafische wonderkinderen van de nieuwe Vlaamse strip, stapt af van het traditionele verhaalpad. Met dit avant-gardistische Engelstalige werk werd hij in 2007 meteen genomineerd op het internationale Festival van Angoulême, waar de keuze vooral valt op stripauteurs. De fantastische invloeden van My Boy dwalen door een universum waar men de gezichten pas kan zien als men eerst Eraserhead van David Lynch heeft gezien.

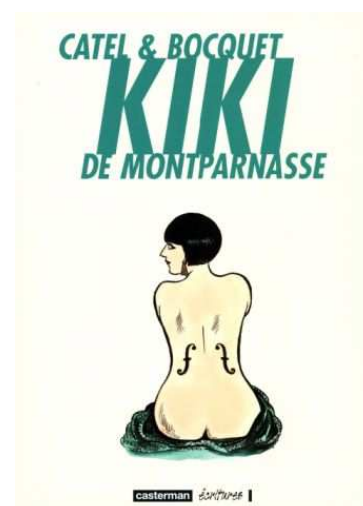
2007

Kiki de Montparnasse

Kiki de Montparnasse 1 (Casterman, 2007)
Tekeningen : Catel (Muller) / Scenario : José-Louis Bocquet
Oog&Blik in NL / Casterman in FR

De kunstenaars in de spiegel

In de dulle jaren '20 transcendeerden het heerlijke ovale gezicht van Kiki, haar puntige neusje, haar voluptueuze vormen en haar uitbundige levensvreugde het werk van de kunstenaars Foujita, Kisling, Calder, Gwozdecki of Brassai... In 2007 was het niet de bedoeling van Catel en Bocquet om met deze meesters van de kunstgeschiedenis te wedijveren. Hun getekende biografie herinnert ons er gewoon aan dat schoonheid kan inspireren, ook al houdt ze zich niet aan de esthetische wetten van de mode en de tijd. Kiki de Montparnasse, bekroond met de Prix RTL, de Publieksprijs en de prijs van Essentiële Strip op het internationale Festival van Angoulême, toont wat strips kunnen betekenen voor de literatuur: de kracht van de evocatie.

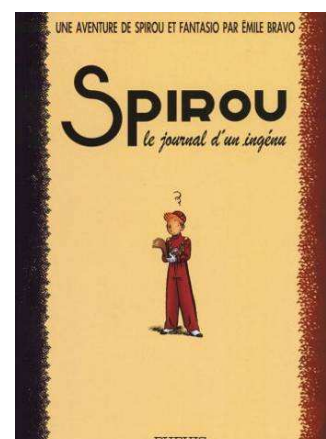
2008

Dagboek van een fantast

Spirou & Fantasio : Journal d'un ingénu (Dupuis, 2008)
Tekeningen en Scenario : Emile Bravo
Dupuis, NL en FR

De verloren onschuld van een held

In 2008 werden 4.746 strips gepubliceerd in het Frans; 3.592 daarvan waren nieuw, terwijl 1.547 van deze titels van Frans-Belgische origine waren. Bovenaan de verkoopljsten stonden Titeuf, Blake en Mortimer, Lucky Luke, Largo Winch, De Kat, Thorgal, Lanfeust, Cédric... allemaal klassieker. Door het risico te nemen om het heldhaftige karakter van Robbedoes van alle mysterie te ontdoen is Emile Bravo erin geslaagd om Dagboek van een fantast de Top 50 van de meest verkochte strips binnen te loodsen.

2009

Une vie chinoise

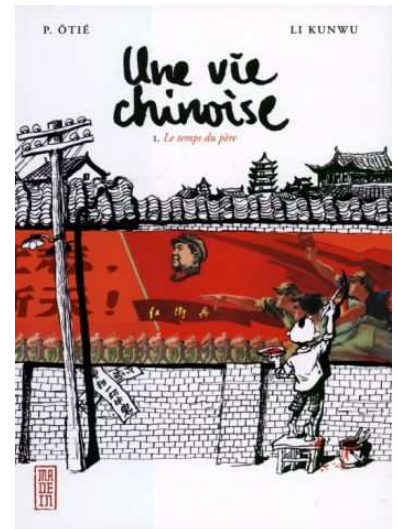
Une vie chinoise (Kana, 2009)

Tekeningen : Kunwu Lee / Scenario : Joel Orff

Kana in FR (geen NL vertaling)

Geschiedenis zonder taboes

Li Kunwu leerde tekenen dankzij de propagandaboeken. Hij is nog altijd lid van de Communistische Partij, bestuurder van de Vereniging van kunstenaars van Yunnan en van het Chinese Onderzoeksinstituut voor perstekeningen. Hij groeide op tussen de Rode Garde, zat zeven jaar in het leger en tekende karrenvrachten officiële portretten van Mao. Zonder taboes vertelt hij over het China van de heropvoedingskampen, de revolutionaire comités, het volksleger... in een tijd waarin de officiële doctrine Mao nog altijd beschouwt als « 70 procent goed, met enkele fouten ».

« Het Stripverhaal...twintig jaar later»

Curator : Daniel Couvreur, met Lucas Reynaert

Teksten : Daniel Couvreur

Scenografie : Didier Geirnaert

Coördinatie, opzoekingwerk : JC De La Royère

Beheer van de originele werken : Nathalie Geirnaert

Vertalingen : Language Service, Lucas Reynaert, Willem De Graeve

Grafisme : Pierre Saysouk - Uitvergrotingen : Sadocolor Meubilair : Concepto

Belgisch Stripcentrum

Zandstraat 20– 1000 Brussel

Alle dagen open (behalve op maandag) van 10 tot 18 uur

www.stripmuseum.be – visit@stripmuseum.be